

ARIKETAK.5 GAIA: KONGRUENTZIAK

Ariketa 1. Ebatzi ondoko galderak:

- (i) Kalkulatu 23^{84292} zati 7 zatiketaren hondarra eta 113^{34291} zati 5 zatiketaren hondarra.
- (ii) Frogatu $53^{103} + 103^{53}$, 39-gatik zatigarria eta $111^{333} + 333^{111}$ ere 7-gatik zatigarria direla.
- (iii) Kalkulatu $23^{3n+2} - 7n + 4$ zati 7 zatiketaren hondarra.
- (iv) Frogatu edozein $n \in \mathbb{N}$ zenbakirentzat, $7^{2n+1} + 11^{2n+1}$ zenbakia 18-ren multiploa dela.
- (v) Frogatu edozein $n \in \mathbb{N}$ zenbakirentzat, $3^{3n+2} + 5^{3n+1}$ zenbakia 14-ren multiploa dela.

Ariketa 2. Frogatu era hamartarrean idatzita dagoen edozein $n \in \mathbb{N}$ zenbaki baten digituen batura n -rekin kongruentea dela 9 moduluarekiko. Ondorioztatu 9-gatik zatigarria izatearen irizpide bat.

Ariketa 3. Baldin eta $n = a_0 + a_1 \cdot 10 + a_2 \cdot 10^2 + \dots + a_k \cdot 10^k$ zenbaki positibo oso baten adierazpen hamartarra bada, frogatu:

- (i) n , 11-gatik zatigarria dela baldin eta soilik baldin $\sum_{i=0}^k (-1)^i a_i$, 11-gatik zatigarria bada;
- (ii) n , 7-gatik zatigarria da baldin eta soilik baldin $a_0 + 3a_1 + 2a_2 - a_3 - 3a_4 - 2a_5 + a_6 + 3a_7 + 2a_8 - a_9 - 2a_{11} \dots$, 7-gatik zatigarria bada.

Ariketa 4. Ebatzi ondoko kongruentzia linealetako sistema:

$$\begin{cases} x \equiv 8 \pmod{5} \\ x \equiv 5 \pmod{3} \\ x \equiv 11 \pmod{7} \\ x \equiv 2 \pmod{4} \end{cases}$$

Ariketa 5. Ebatzi ondoko kongruentzia linealak:

- (i) $13x \equiv 17 \pmod{42}$;
- (ii) $36x \equiv 53 \pmod{131}$;

(iii) $11x \equiv 25 \pmod{60}$;

(iv) $64x \equiv 16 \pmod{84}$;

(v) $21x \equiv 15 \pmod{39}$.

Ariketa 6. Baldin eta n ez bada zenbaki lehen bat, frogatu $(n - 1)! + 1$ ez dela n -ren multiploa.

Ariketa 7. a zenbaki osoa alderanzgarria n moduluarekiko dela esaten da, existitzen bada beste b zenbaki oso bat, zeinentzat $ab \equiv 1 \pmod{n}$. Frogatu ondokoak:

(i) Aurkitu alderanzgarriak diren elementu guztiak 5 moduluarekiko, baita ere 6 moduluarekiko, 9 moduluarekiko eta 11 moduluarekiko.

(ii) Aurkitu 107-ren alderantzizkoa 281 moduluarekiko eta 281-ren alderantzizkoa 107 moduluarekiko.

(iii) Frogatu a alderanzgarria dela n moduluarekiko baldin eta soilik baldin $\text{zkh}(a, n) = 1$ bada.